

[Udenrigsministeren]

fredsskabende og i forbindelse med beskyttelse af humanitære transportere, som vi har set det f.eks. i Somalia og Bosnien.

I samme retning virker ønsket om at øge beskyttelsen af det udsendte personale. Regeringen finder denne udvikling i retning af mere ambitiøse mandater naturlig, og vi er også rede til aktivt at gå ind og støtte den udvikling.

Fra dansk og nordisk side har vi fremlagt flere forslag til at effektivisere FN's sekretariat på det fredsbevarende område og bl.a. foreslået oprettelsen af en militær planlægningscelle til at styrke FN's styring af de mange operationer og de mange udsendte FN-soldater verden over.

FN kan efter pagtens kapitel VIII henstille til regionale organisationer, at de iværksætter fredsbevarende operationer. Regeringen støtter en arbejdsdeling og en byrdefordeling, således at regionale organisationer som NATO og CSCE i stigende grad inddrages i fredsbevarende aktiviteter under FN's overordnede ledelse. Vi tillægger det betydelig vægt, at det er FN og FN's Sikkerhedsråd, der igangsætter aktiviteterne.

FN's Sikkerhedsråd kan vedtage bindende økonomiske sanktioner over for et land, hvis handlinger udgør en trussel mod international fred og sikkerhed. Sådanne sanktioner er det internationale samfunds ikkevoldelige form for magtanvendelse. Vedtagelsen i Sikkerhedsrådet og den størst mulige opbakning bag sanktionerne fra medlemsstaternes side er grundlaget for at opnå en effektiv virkning.

Fra dansk side må vi være med til at virkeliggøre internationalt vedtagne sanktioner. Multilateralt må vi aktivt presse på for at udvikle mere effektive mekanismer til at gennemføre vedtagne sanktioner. Det betyder bl.a., at man kan være nødt til at yde økonomisk støtte til tredjelande, der utilsigtet rammes af økonomiske sanktioner. Bilateralt må vi være med til at bidrage til overvågning af handelsblokader og deltage i FN's beskyttende operationer.

Staternes suverænitet, grænsernes ukrænkelighed og ikkeindblanding er grundlæggende principper i FN-pagten. Men i nogle situationer må princippet om ikkeindblanding vige for det internationale samfunds behov for aktivt at sikre grundlæggende menneskerettigheder og friheder, f.eks. for at gribe ind over for sult og folkedrab. Også civilbefolkningens ret til un-

der væbnede konflikter og i andre nødsituationer at modtage humanitær bistand på tværs af grænserne må respekteres.

Sikkerhedsrådet har den centrale rolle og det primære ansvar, når det drejer sig om at opretholde international fred og sikkerhed, og når det drejer sig om at forebygge og fjerne trusler mod freden. Det er derfor vigtigt, at rådets medlemskreds afspejler verden af i dag. De faste medlemmer af Sikkerhedsrådet har ifølge pagten vetoret imod ændringer i pagten. I den første høringsrunde, som er foretaget, har medlemslandene kunnet markere deres synspunkter. Der forestår nu en lang proces hen imod enighed for at udvikle en model, der kan vinde almindelig tilslutning, så man ved FN's 50-års-jubilæum i 1995 forhåbentlig kan sætte en egentlig formel proces i gang med henblik på revision af pagten.

Som fremhævet af statsministeren i åbningsredegørelsen her i Tinget 5. oktober i år har udviklingslandene gode argumenter for en forbedret repræsentation i Sikkerhedsrådet. Ligeledes er der lande med global indflydelse og ansvar, som har et, synes jeg, legitimt ønske om, at dette afspejles i Sikkerhedsrådet, og som kunne blive i stand til at påtage sig det særlige ansvar, der påhviler Sikkerhedsrådets faste medlemmer.

Reformer af Sikkerhedsrådet må dog ikke ske på bekostning af effektivitet, og det vil derfor være vanskeligt at forestille sig, at flere medlemmer får vetoret i rådet. Det er for tidligt at lægge sig fast på konkrete forslag til sammensætningen af Sikkerhedsrådet. Fra dansk side vil vi med udgangspunkt i de overordnede principper, jeg har nævnt, gå aktivt ind i debatten med henblik på at skabe enighed. Til sin tid må vi vurdere de mulige løsninger.

Det er en glædelig udvikling, at normer for international adfærd og verdenssamfundets juridiske apparat bliver mere og mere anerkendt. Det gælder Den Internationale Domstol i Haag, det gælder menneskerettighederne, det gælder planerne om oprettelse af en international straffedomstol. På disse områder har det utrættelige arbejde i FN og i regionale organisationer spillet en stor rolle.

En af de regionale organisationer, der i mange år har spillet en stor rolle for menneskerettighederne, er Europarådet. Europarå-